

BIAŁOSTOCKI GŁOS CODZIENNY

Demokratyczne pismo informacyjne.

— WARUNKI —
PRENUMERATY

Miesięcznie . 2.50
Kwartalne . 7.50
z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domu w Białymstoku.

CENY OGŁOSZEŃ
za wiersz milimetrowej wysokości, szerokości szpalty redakcyjnej 50 groszy, drobne za wyraz 15 groszy
Komunikaty instytucji prywatnych lub społecznych w kronice płatne.

Na drodze do naprawy ustroju

Ustawy socjalne mogą podlegać zmianie w drodze dekretów

Szczegółowa debata konstytucyjna w Komisji

Przez całą ub. sobotę trwała w dalszym ciągu szczegółowa debata nad projektami zmian Konstytucji. Do art. 22, który zakazuje posłom kupowania lub dzierżawienia dóbr państwowych, uzyskiwania dostaw i t. p. — przyjęto poprawkę, iż w razie przekroczenia tego artykułu

poseł traci mandat, zaś o przekroczeniu decyduje Sąd Najwyższy.

Dłuższą dyskusję wywołał art. 25. Określa on termin zwyczajnej sesji sejmowej dla załatwienia budżetu na 5 miesięcy, natomiast projekt rządowy zmniejszał ją do 4 miesięcy.

Poprawka N. P. R. domagała się w tym względzie terminu sześciomiesięcznego. Wobec zgłoszenia do powyższego artykułu dużej ilości poprawek —

odesłano go do Komisji redakcyjnej,

do której wybrano pp. Chacińskiego (Ch. D.), Kiernika (Piast), Konopczyńskiego (ZLN) i Libermana (P. P. S.).

Po debacie nad art. 26 przyjęto jego brzmienie według projektu rządowego z następującymi zmianami: „Prezydent może rozwiązać Sejm i Senat na wniosek Rady Ministrów

„motywowanem orędziem” (wniosek p. Wróny) (Wyzw.) i tylko raz jeden z tego samego powodu (wniosek P. P. S.).

P. Kiernik: P. minister pisze już motywy.

Min. Makowski: To bardzo łatwo.

Dalej pozostawiono termin wyborów 90 dni. Projekt rządowy przewidywał 120 dni. Ten wniosek przeszedł 18 głosami.

Przyjęto również wniosek p. Strońskiego (Ch. N.), jako poprawkę do art. 125 Konstytucji, że jeżeli drugi z rządu Sejm będzie rozwiązany przez Prezydenta na podstawie art. 26 Konst. przed upływem roku po jego zebraniu się, nie dokonawszy rewizji Konstytucji — prawo wymienione w art. 125

przenosi się na pierwszy rok istnienia trzeciego z rządu Sejmu.

Po przerwie obiadowej dyskutowano nad art. 35. W głosowaniu ustęp 3 tego artykułu przyjęto w następującym brzmieniu: „Jeżeli Sejm, odrzucony przez Senat w całości projekt ustawy uchwalony ponownie większością 11/20 głosujących, lub zmiany przez Senat proponowane uchwalony większością, albo odrzucił większością 11/20 głosu-

jących — Prezydent Rzeczypospolitej zarządzi ogłoszenie ustawy w orzeczeniu, ustalonym ponowną uchwałą Sejmu”. Ponadto przyjęto nowy ustęp, że „w wypadkach jednak ponownego uchwalenia przez Sejm większością 11/20 głosujących projektu w całości przez Senat odrzuconego — przysługuje Prezydentowi Rzeczypospolitej

prawo zażądania od Sejmu w ciągu 14 dni ponownego rozpatrzenia projektu.

Jeśli Sejm, zwrócony w ten sposób projekt ustawy uchwalony bez zmian większością 3/5 głosujących, Prezydent Rzeczypospolitej zarządzi ogłoszenie ustawy”

Dalej — przyjęto art. 36, który zmienia postanowienia co do wyborów senatu w ten sposób, że senatorzy mają być wybrani nie przez poszczególne „województwa”,

lecz poszczególne „okręgi” i wykreśla w tym artykule zdanie: „Każde województwo stanowi jeden okręg wyborczy”.

Przy art. 38, który mówi, że żadna ustawa nie może stać w sprzeczności z Konstytucją — odrzucono w głosowaniu zdanie, że —

„O sprzeczności tej decydować będzie Trybunał Konstytucyjny, którego organizację określi osobna ustawa”.

Z kolei przystąpiła Komisja do jednego z najważniejszych artykułów, t. j. art. 44. Chodzi o prawo dekretowania. Referent p. Chaciński proponuje, żeby Prezydent miał to prawo z mocy Konstytucji w czasie między kadencjami z pewnymi wyłączeniami, a na czas między sesjami tylko na mocy osobnej ustawy. W obu razach te rozporządzenia mają być przedstawione Sejmowi w ciągu 14 dni

po jego zebraniu się, a Sejm może je odrzucić zwykłą większością.

Po dyskusji, w której również przemawiał minister Sprawiedliwości, p. Makowski — odbyło się głosowanie. Dodano do wyłączeń z pod dekretów zmianę Konstytucji, inaczej ujęto sprawę podatków i wypowiedzenia wojska oraz wyłączone ustawy o Trybunale Stanu.

Dalej — wyłączono ordynację wyborczą.

Odrzucono 15 głosami przeciw 13 wyłączenie ustawodawstwa socjalnego.

Jest to poważne niebezpieczeństwo, narzucone mimo sprzeci-

Manifestacja Kolejarzy Z. Z. P. w Warszawie

Związek Kolejarzy Z. Z. P. zmanifestował w dniu 10 b. m. tężyznę i spoiłość swej organizacji. Z Warszawy do Wilna wyruszało w dniu tym około 400 delegatów, którzy przybyli z całej Polski na Zjazd Walny, mający odbyć się w Wilnie.

Przez ulice stolicy maszerowano ze sztandarami i orkiestrą na czele.

Przed gmachem N. P. R. przy Nowym Świecie, pochód zatrzymał się na chwilę. Chorągwie zasałutowały przybyłych. Orkiestra odegrała hymn: „Nie rzucim ziemi...” Wznoszono entuzjastyczne okrzyki na cześć N. P. R. i Z. Z. P.

Z dworca wileńskiego delegaci wyjechali w pociągach udekorowanych zielenią do Wilna.

P. Prezydent Mościcki w Spale

P. Prezydent Rzplitej, Ign. Mościcki, wyjechał dnia 10 b. m. samochodem do Spawy. Towarzy szą mu dwaj adjutanci.

Godzi się zaznaczyć, iż jest to pierwsza bytność P. Prezydenta Mościckiego w letniej rezydencji głów Państwa Polskiego. Pobyt w Spale będzie trwał kilka dni.

Złoty i Dolar

Dnia 10-go sierpnia,

Bank Polski płacił za dolara — zł. W obrotach międzybankowych — żądano 9,28 zł.

wu stronnictw robotniczych.

Odrzucono wreszcie wniosek o Radzie Stanu 13 głosami przeciw 9.

Ostatnia była poprawka do art. 58 o votum nieufności dla ministrów. Wniosek p. Czapińskiego (P. P. S.) o skreślenie tego artykułu upadł; przyjęto stylizację klubu Piasta, żeby głosowanie mogło się odbyć na tem samym posiedzeniu.

Pozostał jeszcze art. 5 projektu rządowego co do pełnomocnictw dla Rządu na czas do końca roku 1927. Na życzenie Komisji, aby ujęto to w formę nie zmiany konstytucji lecz osobnej ustawy.

p. Minister Makowski przedstawił szkic takiej ustawy dla użytku referenta. Rozwinięta się przytem formalna dyskusja, czy referent może osobną ustawę przedłożyć „krótką drogą”, bez pierwszego czytania w Sejmie.

Sprawę tę odrzucono do następnego posiedzenia Komisji, t. j. do 13 b. m.

Reorganizacja Komisarjatu Rządu

Wice-wojewoda Beczkowicz — kandydatem na wojewodę

W Komisarjacie Rządu odbywa się pod osobistym kierownictwem pp. gen. Stawoj-Składkowskiego i Zygmunta Beczkowicza gruntowna reorganizacja administracji.

P. Beczkowicz, który właśnie w tym celu powołany został do Komisarjatu Rządu opracował statut organizacji Komisarjatu, który między innymi obejmuje kwestję uprawnień komisarza rządu.

Centrala Komisarjatu Rządu zostanie znacznie odciążona drogą przekazania istniejącym

czterem ekspozyturom szeregu spraw. Wymówienie stanowisk 18-tu osobom pociągnęło za sobą uproszczenie w urzędowaniu i skomasowanie wydziałów.

P. Beczkowicz jako wybitnie uzdolniony i doświadczony administrator upatrzony został na stanowisko wojewody. Najprawdopodobniej p. Beczkowicz obejmie stanowisko wojewody jednego z województw wschodnich. Oczywiście nastąpi to po dokonaniu przez niego reorganizacji Komisarjatu Rządu

Najpierw -- komasacja...

Potem — meljoracje... — A gdzie — parcelacja?

W dniu 7 b. m. Minister Reform Rolnych p. dr. Staniewicz odbył naradę z Ministrem Skarbu p. Klarnerem w sprawach, związanych ze sfinansowaniem wykonania reformy rolnej.

Jak donosi komunikat oficjalny, p. Min. Klarner zajął specjalnie przychylnie stanowisko

przedewszystkiem w stosunku do wydatków dotyczących prze-

prowadzenia prac komasacyjnych (scaleniovych) oraz meljoracji, niezbędnych przy dokonaniu scalenia gruntu.

Nasuwa się uwaga, co powiedzą włościanom te stronnictwa radykalno - chłopskie, które po przewrocie majowym obiecywały nie tylko natychmiastową i szeroką parcelację, ale nadmiar — obiecywały ziemię parcelowaną... zadarmo?

Prof. Kemmerer bada Polskę

Zapozna się z naszą kulturą rolną Wycieczka na Kujawy

W dn. 11 b. m. minister rolnictwa p. Aleksander Raczynski udaje się na wycieczkę w towarzystwie posła amerykańskiego J. B. Stetsona oraz prof. Kemmerera i jego najbliższego otoczenia. Wycieczka zwiedzi wzorowo urządzoną szkołę rolniczą w Łowiu

czu, małe gospodarstwo rolne w Bocheniu, majątek p. Grabińskiego — Walewice oraz gospodarstwo p. Rembielińskiego w Krośniewicach. P. Ministrowi towarzyszyć będą p. dyr. Królikowski, dyr. Ubysz i sekretarz ministra p. Życki.

Znikoma większość uzyskana przez rząd Briand -- Caillaux

Po expose p. Caillaux oraz przemówieniach jego przeciwników, wszyscy z naprężeniem oczekiwali wyniku głosowania nad zaufaniem dla rządu Briand — Caillaux.

Za rządem opowiedziało się 269 głosów, przeciw — 247, a więc rząd z takim trudem utworzony i niedawno jeszcze traktowany jako ostatnia deska ratunku, otrzymał

tylko 22 głosy większości w izbie poselskiej.

Popularność rządu, która i tak nie była zbyt wielką, spadła obecnie do minimum i większość tych 22 głosów,

traktuje się jako całkiem przypadkową.

W czwartek dnia 15 b. m. przy dyskusji szczegółowej rząd postanowił raz jeszcze rozegrać

walkę z parlamentem, i tym razem już rozstrzygającą. Dopiero wówczas dowiemy się, czy większość obecna była przypadkowa, czy też miała swe podstawy w rozumieniu programu sanacyjnego Francji.

Nie ulega wątpliwości, że jednak stronnictwa zawahają się w tak krytycznym dla kraju momencie i przesilenia nie wywołają.

Brud i nieporządek oto cechy dzisiejszego wyglądu miasta Białegostoku.

Wypadki chorób zakaźnych.

Przyjeźdnemu, który pierwsze kroki postawi na gruncie białostockim, wbiła się w oczy brud i niechlujstwo. Ulice zawałone śmieciem, budynki wstrętne, brudne, w lokalach i sklepach brud, w zaskakach... lepiej nie mówić. Wszystko robi wrażenie bardzo przykre.

Powstaje pytanie: Co działa magistrat, w tej sprawie? Jakiego poczyniono kroki, żeby miasto chociaż powiódłoby się przybrało wygląd europejski? — Prawie że dotychczas żadne.

Brud i niechlujstwo to ogniska

mikrobów chorób zakaźnych. Jakby echo powyższego odbija się wiadomość o wypadku tyfusu brzuszkiego przy ul. Aleje 4. Również krążą pogłoski o tym samem i na lotnisku w Zwierzynku. — Chcemy wierzyć, że to pogłoski tylko.

Niebezpieczeństwo zagląda w oczy. Należy mu się jaknajenergiczniej przeciwstawić, tępiąc zło w zarodku. A można to uczynić przez oczyszczenie miasta, wydanie odpowiednich rozporządzeń, a nawet kar za nieprzestrzeganie czystości i higieny.

Cóż to to komu a szczególnie magistratowi zaszkodzi, może.

Przed paru dniami zwróciliśmy magistratowi uwagę na żądanie obywateli miasta o wcześniejsze otwieranie ogrodu miejskiego.

Dziś dodajemy jeszcze, że również niezaskodziło by, a nawet byłoby bardzo pożądanem, żeby magistrat polecił zamykanie ogrodu o godzinę lub dwie później, by szerokie rzesze obywateli, niemogących wyjechać na jakiekolwiek lotnisko mogło przynajmniej w porze letniej dłużej z ogrodu miejskiego korzystać.

Bo jak zaznacza jeden z naszych czytelników, magistrat nie powinien powietrza żałować.

Przejazd delegatów Związku Kolejarzy Z. Z. P. przez Białystok.

W dniu wczorajszym o godz. 1-szej min. 45 rano przejechali przez Białystok delegaci Związku Kolejarzy Z. Z. P. z całej Rzeczypospolitej, ze sztandarami i orkiestrą, na III. Zjazd Związku Kolejarzy Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, odbywający się w Wilnie w dniach 11—14 b. m.

Echa katastrofy kolejowej pod Rogowem.

Jak się dowiadujemy w pociągu zdążającym z Warszawy do Krakowa, który uległ katastrofie znajdowało się wielu obywateli białostockich, zdążających do Szczawnicy. Jednakże, wszyscy z katastrofy wyszli cało.

O mało nie wypadek...

W ubiegły czwartek, grupka młodzieży białostockiej, wybrała się do pobliskiego stawu do kąpieli. Jeden z nich zaczął tonąć, co widząc jego towarzysze zabawy, rzucili się mu na pomoc. Wydobyto go nieprzytomnego. Po dłuższych zabiegach przywrócono go do przytomności i odprowadzono do szpitala żydowskiego.

Zakaz kupna bydła.

Ponieważ lustracja bydła rożnego odbywa się w dalszym ciągu, dozór weterynaryjny za-

Jak zwyczajnie...

Spisano:	Za nieoświetlanie latarni numer. przy bramie — protok.
Za nieprzestrzeganie przepisów sanitarnych — 1 protok.	Za pijaństwo i zakłócenie spokoju — 4 protok.
Za nieprzestrzeganie godzin handlu — 4 protok.	

Krakowski Teatr „NOWOŚCI”

pod dyrekcją Tadeusza Pilarzkiego i L. Stefanowskiego.
TEATR „PALACE”
 W niedzielę dn. 11 i w poniedziałek 12. VII.

„Jak trudno być Żydem”

Głośna sztuka w 3 aktach Szoloma Alejchema, tłumaczenie Dr. M. Kaufera i B. Horowitza.
 Bilety wcześniej do nabycia w kasie teatru. Początek o g. 8 $\frac{1}{2}$ w.

Tylko patentowane gilzy „DWUWATKI”

zabezpieczają organizm ludzki od szkodliwej działalności nikotyny
Wyrób fabr. „SOKÓŁ”
 W. KWAŚNIEWSKI i F. PACHOLCZYK
 WARSZAWA, ulica Leszno 108, telef. 266-42.
 Przedstawiciel na Województwo Białostockie
Edmund Zdrójkowski
 BIAŁYSTOK, Artyleryjska 5, telef. 4-36.

ODLEWNIA,

Zakłady mechaniczne. Budowa maszyn Roln.
JURCZUK—WINNICKI
 ul. Stalowa 4, b. Knyszyńska.
 Tel. 11—79.

Rozpoczęcie urlopu.

Zastępca starosty p. Piękowski rozpoczął z dniem 10 b. m. urlop. Zastępuje go referent p. Procałowicz.

Ruch towarowy na dworcu białostockim.

W ostatnich dniach przybyło do Białegostoku: 9 wagonów pestek, 1 wag. siemienia lnianego, 9 wag. drzewa i kłoców, 3 wag. zboża, 2 wag. tytoniu, 3 wag. węgla, 1 wag. kaszy, 1 wag. kwasu siarkowego, 5 wag. cukru, 1 wag. wełny, 1 wag. ekstraktu, 2 wag. szmat i 3 wag. spirytusu. Na dworcu znajduje się obecnie 5 cystern spirytusu.

Pokąsanie przez psa.

Przy stacji kolejowej około V. komisar. ugryzł pies Harbachowej (dierz. bufetu kol.) wypuszczony bez kagańca 4-ro letnie dziecko, Jerzego Kupea. Prawdopodobnie V-ty komisarjat sporządził w tej sprawie potokół.

Wynik konkursu projektów na budowę kościoła im. Św. Rocha w Białymstoku.

Wpłynęło ogółem 75 prac. Pierwszą nagrodę na konkursie projektów budowy kościoła św. Rocha w Białymstoku otrzymali architekci:

Wł. Schwarzenberg - Czerny, Jan Karzewski i Jerzy Woyzbun.

Sąd konkursowy stanowią: arch. prof. Przybylski, Jankowski, Lalewicz oraz ks. Abramowicz i inż. Kummant.

Kościół budowany będzie według nowoczesnej techniki budowl. — przeważnie z żel-betonu, we formach tradycyjnych kościoła hallowego w stylu romantycznym.

W sprawie porozumienia się z Komitetem budowy, przyjechali do Białegostoku pp. Wł. Szwarcenberg-Czerny i J. Karzewski

Rozpoczęcie budowy nastąpi prawdopodobnie z wiosną przyszłego roku.

Krakowski Teatr Nowości

pod dyrekcją Tad. Pilarzkiego i Z. Stefanowskiego.

Znany i powszechnie lubiany z czasów swej gościnny w Białymstoku w roku 24 przyjeżdża na dwa gościnne występy w dniu 11 i 12 bm. (niedziela poniedziałek) dając sztukę głośnego autora Szoloma Alejchema p. t. „Jak trudno być Żydem”. Główne role spoczywają w rękach pierwszorzędných sił artystycznych.

Zaliczenia kolejowe.

7 lipca ekspedycja towarowa na st. Białystok I otrzymała następujące zaliczenia do wypłaty: 49303, 193, 181, 342, 309, 123, 172, 219, 49205, 228, 306, 48835, 49229, 275, 364, 49350, 293, 49127, 48948, 949, 953, 49223, 367, 366, 304.

Teatr i muzyka

Dziś dn. 11. VII.
Teatr „Palace”
 Krakowski Teatr „Nowości”
 „Jak trudno być Żydem”
Kina nieczynne.

Pod uwagę dzisiejszej komisji młynarsko-piekarskiej.

Kiedy zboże kosztowało 6 zł. pud, chleb ciemny kosztował 50 groszy, pyłowany 60 gr. —

Obecnie, gdy cena zboża spadła prawie o połowę (3 zł. 50 gr. za pud.) cena chleba znizona została zaledwie o 5 gr.

Trudno w tym wypadku winić zupełnie piekarzy (choć i oni bez winy nie są), gdyż młynarze kalkulują według starych cen, tłumacząc się, że mają jeszcze duże zapasy zboża, zakupionego po wysokich cenach.

Należy jednak zwrócić uwagę na to, że gdy ceny rosły, wówczas panowie młynarze żadnych zapasów nigdy nie mieli — i pobierali zawsze najwyższe ceny za mąkę.

O nieproporcjonalności w obniżeniu cen chleba do mąki musi pamiętać dzisiejsza Komisja, zmuszając tak młynarzy jak i piekarzy do odpowiedniego obniżenia cen za mąkę i pieczywo.

Nie powiodło im się...

Za przysparzanie państwu banknotów, dostali się do „ula”.

Doszło do wiadomości tu. policji, że do Białegostoku przybyło kilku nieznaných osobników podejrzanych o puszczanie w obieg fałszywych banknotów pięć złotych. Zarządzona obserwacja przez wywiadców E. U. S. doprowadziła do wyśledzenia i ujęcia tych osobników w osobach: 1) Człapskiego Władysława, Staszewskiego Kazimierza, mieszk. m. Żyrardowa, oraz Wścieklicy Romana, mieszk. m. Warszawy których zastano w mieszkaniu SzczaWińskiego Konstantego przy ul. Warszawskiej 71 w/m.

Podczas dokonanej rewizji, w mieszkaniu tego ostatniego, znaleziono w piecu zwęglone sprasowane kartki papierowe przygotowane do wyrabiania 5-cio złotych. Kartki te zostały spalone w parę minut przed rewizją. Prócz tego w czasie rewizji osobistej u Wścieklicy Romana znaleziono różną chemikalię we flakonikach, wałek gumowy i papier na którym widoczne są ślady zdjęcia prawdziwego banknotu 5-cio złotowego.

Wymienionych wraz z SzczaWińskim Konstantym zatrzymano. Dochodzenie w toku.

Nos dla tabakiery, czy tabakiera dla nosa.

Przyjeżdżając do Białegostoku, na peronie natychmiast jedno się zauważa, mianowicie, tory na które zajeżdżają tak pociągi osobowe jak i pośpieszne, odgrrodzone są zupełnie od przejścia do budynku stacyjnego, uniemożliwiając zupełnie korzystanie z bufetów oraz kas biletowych w razie dopłaty, gdyż obejście zagrodzenia zabiera kilka minut czasu, a

więc wywołuje obawę o spóźnienie pociągu.

Sądzimy, że władze kolejowe winny dostosować wszelkie udogodnienia dla podróżnych, którzy płacąc, mają prawo tego się domagać, a nie żądać od tychże dostosowania do widzimisie władz kolejowych.

Sprytny agent.

Przed kilkoma miesiącami ukazał się w mieście jakiś osobnik podający się za agenta fabryki guzików. Tym sposobem pobrał od wielu krawców zadat-

ki — lecz guzików do dnia dzisiejszego nawni krawcy nie otrzymali. — Straty nawných wynoszą kilkaset złotych.

Adres Redakcji i Administracji:

Białystok ul. Lipowa № 14. (wejście od ulicy Kupieckiej).
 Telefon II — 88.

Redaktor przyjmuje:
 codziennie od godz. 1 — 2 i od godz. 4 — 6 wieczorem.